



**Wojewódzki Inspektorat
Weterynarii z siedzibą
w Siedlcach**



WOJEWODA MAZOWIECKI



AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ (ASF)

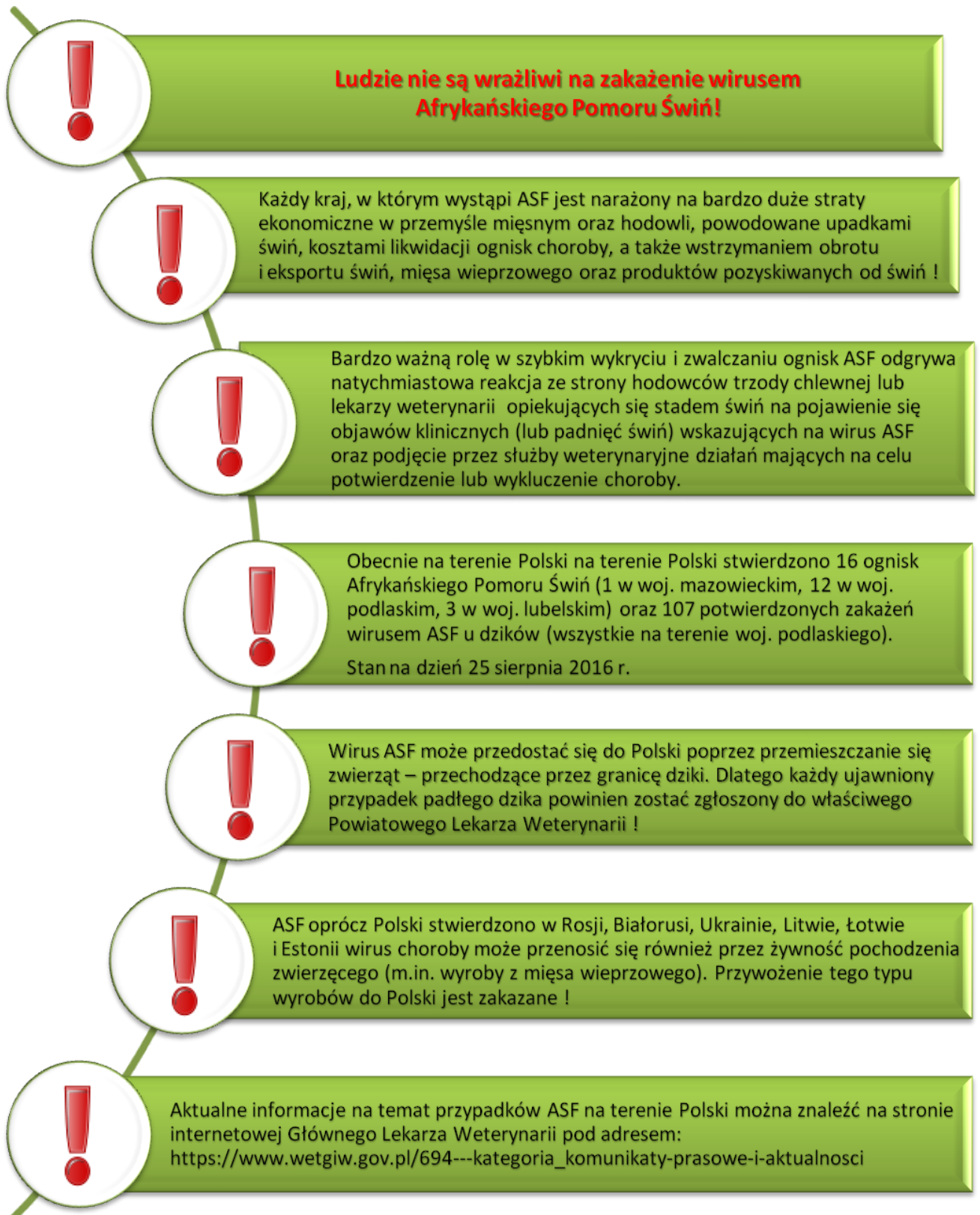
**INFORMATOR WOJEWODY
MAZOWIECKIEGO**

Warszawa, sierpień 2016

Spis treści

1. ISTOTNE INFORMACJE DOTYCZĄCE AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ (ASF)	5
2. AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ	6
3. PRZECIWDZIAŁANIE ROZPRZESTRZENIANIU SIĘ ASF	8
4. OBSZARY OBJĘTE DECYZJĄ KOMISJI EUROPEJSKIEJ	10
5. OBSZARY OBJĘTE OGRANICZENIAMI – PRAWO KRAJOWE	12
6. POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII – GŁÓWNE KOMPETENCJE	13
7. ORGANY ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ – GŁÓWNE KOMPETENCJE.....	17
8. REKOMENDACJE DLA JEDNOSTEK SMORZĄDU TERYTORIALNEGO W SPRAWIE KOMUNIKOWANIA O ASF	19
9. DANE KONTAKTOWE PODMIOTÓW ZAANGAŻOWANYCH W ZWALCZANIE ASF W POWIATACH OBJĘTYCH OBSZAREM OCHRONNYM I ZAGROŻONYM....	20
10. ODSZKODOWANIA	1
11. PODSTAWY PRAWNE	24
ZAŁĄCZNIK nr 1	26
ZAŁĄCZNIK nr 2.....	28
ZAŁĄCZNIK nr 3.....	30

1. ISTOTNE INFORMACJE DOTYCZĄCE AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ (ASF)



2. AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ

Co to jest Afrykański Pomór Świń (ASF)?

Afrykański pomór świń (ang. *African Swine Fever*) to szybko szerząca się, zakaźna choroba wirusowa, na którą podatne są świnie oraz dziki. Najczęstszym sposobem zakażenia zwierząt jest bezpośredni lub pośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi. W przypadku gospodarstw utrzymujących świnie, rozprzestrzenianie się wirusa między gospodarstwami jest stosunkowo łatwe za pośrednictwem osób odwiedzających gospodarstwo, jak również przez zakażoną paszę, wodę, wyposażenie oraz karmienie zwierząt odpadami kuchennymi (zlewkami). Nosicielami choroby mogą być również dziki (śmiertelność świń hodowlanych zarażonych ASF wynosi 100%, część dzików może przeżyć zakażenie chorobą, ale w dalszym ciągu pozostają jej nosicielami).

Jak rozpoznać, że świnie mogą być zarażone ASF?

U świń mogą pojawić się następujące objawy:

- liczne upadki (również padnięcia dzików);
- sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała, drobne, lecz liczne wybroczyny na skórze;
- duszność, pienisty wypływ z nosa;
- wypływ z worka spojówkowego;
- biegunka, często z domieszką krwi, wymioty;
- niedowład zadu;
- objawy nerwowe w postaci podniecenia, drgawek mięśni i skurczów kloniczno-tonicznych;
- ronienia.

Co zrobić jeśli podejrzewasz wystąpienie ASF?

Posiadacz zwierząt, który zauważył objawy nasuwające podejrzenie choroby zakaźnej, jest zobowiązany do natychmiastowego zgłoszenia podejrzenia choroby (obowiązek ustawowy obwarowany sankcją karną).¹ Zgłoszenie należy przekazać do **powiatowego lekarza weterynarii** bezpośrednio albo za pośrednictwem **lekarza weterynarii** opiekującego

¹ zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625 z późn. zm.)

się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (**wójta, burmistrza**).

Po dokonaniu zgłoszenia - do czasu przybycia urzędowego lekarza weterynarii - posiadacz zwierząt zobowiązany jest do:

- izolacji i strzeżenia w gospodarstwie wszystkich przebywających tam zwierząt;
- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów z gospodarstwa, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych;
- nie wywożenia z gospodarstwa materiału biologicznego (nasienia, komórek jajowych, zarodków);
- uniemożliwienia dostępu osobom postronnym do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie lub chorobę.

Jak długo może przeżyć wirus ASF?

Odporność wirusa ASF na temperaturę, czynniki chemiczne oraz na inne warunki środowiskowe jest duża np.:

- w chłodzonym mięsie stwierdzono obecność wirusa po 5 miesiącach,
- w szpiku kostnym po 6 miesiącach,
- we krwi w temperaturze pokojowej zarazek utrzymuje się w stanie zakaźnym przez 10-18 tyg., w kale 11 dni,
- w niskiej temperaturze wirus jest żywotny przez kilka lat,
- ciepło niszczy go natomiast szybko (w temperaturze 55 st. C ginie po 45 minutach, a w temperaturze 60 st. C po 20 minutach).

Mięso, w którym stwierdzono wirus ASF nie może być spożywane i musi trafić do utylizacji!

Gdzie można znaleźć aktualne informacje na temat ASF?

Strony internetowe:

1. Głównego Lekarza Weterynarii – <https://www.wetgiw.gov.pl/>
2. Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii – <http://www.wiw.mazowsze.pl>
3. Wojewody Mazowieckiego – <https://www.mazowieckie.pl/>

3. PRZECIWDZIAŁANIE ROZPRZESTRZENIANIU SIĘ ASF

Co można zrobić, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się ASF?

Każdy z nas ma możliwość ograniczenia ryzyka rozprzestrzeniania się Afrykańskiego Pomoru Świń (a zwłaszcza hodowcy świń), poprzez przestrzeganie stosownych zakazów i nakazów ustanowionych w obowiązującym prawie oraz niżej wymienionych zaleceń:

- **Hodowcy** – w gospodarstwach, w których utrzymywane są świny powinny być wdrożone wszystkie podstawowe zasady zabezpieczenia miejsc utrzymywania zwierząt (bioasekuracja), w tym zwłaszcza:
 - nie skarmianie zwierząt paszą niewiadomego pochodzenia;
 - zastosowanie mat dezynfekcyjnych;
 - zabezpieczenie przed dostępem zwierząt dzikich do budynków inwentarskich i pasz;
 - ograniczanie dostępu osób postronnych do zwierząt,
 - w przypadku stwierdzenia w stadzie świń niepokojących objawów chorobowych lub padnięć świń, każdy hodowca powinien tę informację natychmiast przekazać do powiatowego lekarza weterynarii, lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza).

- **Wszyscy** – należy unikać kontaktów z padłymi zwierzętami (w przypadku ASF – świń i dzików). Każdy fakt znalezienia padłej świni lub dzika należy zgłosić do powiatowego lekarza weterynarii, lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza). Ponadto, w celu uniknięcia przeniesienia na inne zwierzęta w sposób mechaniczny czynników zakaźnych wywołujących różne choroby, nie tylko ASF należy przestrzegać podstawowych zasad ostrożności i higieny, w tym szczególnie:
 - nie pozwolić domowym zwierzętom na kontakt z padłymi świniami i dzikami,
 - w przypadku kontaktu z padłą świnia lub dzikiem należy jak najszybciej umyć ręce lub zdezynfekować środkiem na bazie alkoholu,
 - osoby postronne (tzn. osoby nie zajmujące się zawodowo zwierzętami lub leczeniem zwierząt w danym gospodarstwie), nie powinny wchodzić –

zwłaszcza po kontakcie z padłą świnią lub dzikiem – do budynków inwentarskich, w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnie; należy stosować się ściśle do zaleceń służb weterynaryjnych na danym terenie.

- nie kupować mięsa wieprzowego i produktów pochodzenia wieprzowego, a także dziczyzny (mięsa z dzika) i produktów z niej otrzymanych na nielegalnych targowiskach i straganach (nie objętych nadzorem lekarza weterynarii). Wszystkie tego typu praktyki należy zgłaszać powiatowemu lekarzowi weterynarii, powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, Policji lub do właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza).

- **Osoby wyjeżdżające poza terytorium Unii Europejskiej** (do państw trzecich) muszą pamiętać w drodze powrotnej do Polski o zakazie wwozu na teren UE wszelkich produktów pochodzenia zwierzęcego, gdyż mogą one w ten sposób przenieść wirus ASF powodując kolejne ogniska choroby na terenie Polski.

4. OBSZARY OBJĘTE DECYZYJĄ KOMISJI EUROPEJSKIEJ

Zgodnie z załącznikiem do decyzji wykonawczej komisji (UE) 2016/1405 z dnia 22 sierpnia 2016 r. zmieniającej załącznik do decyzji wykonawczej 2014/709/UE w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich.²



² Stan na 25 sierpnia 2016 r. Aktualne informacje dostępne pod adresem: <http://www.wiw.mazowsze.pl/index.php/choroby-zakazne/2014-09-10-12-23-39/afrykanski-pomor-swini>

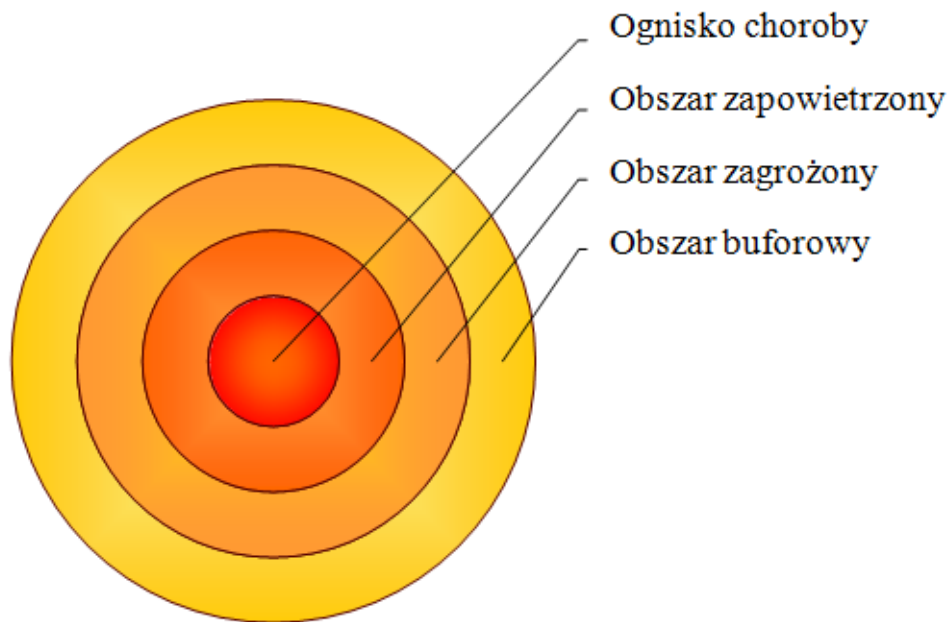
Obszar ochronny obejmuje następujące gminy:

- powiat ostrołęcki: Rzekuń, Goworowo, Troszyn, Czerwin;
- cały powiat ostrowski;
- powiat sokołowski: Cerańów, Sterdyń, Jabłonna Lacka, Repki;
- powiat siedlecki: Korczew, Paprotnia, Przesmyki, Suchożebry, Mordy, Zbuczyn, Siedlce (gmina miejska i wiejska);
- powiat łosicki: Platerów, Łosice, Olszanka.

Obszar zagrożony obejmuje następujące gminy:

- powiat łosicki: Sarnaki, Stara Kornica, Huszlew.

5. OBSZARY OBJĘTE OGRANICZENIAMI – PRAWO KRAJOWE



Ognisko choroby

gospodarstwo lub inne miejsce, gdzie urzędowy lekarz weterynarii stwierdził jeden lub więcej przypadków choroby zakaźnej zwierząt

Powiat łosicki, gmina Stara Kornica, miejscowość Kobyłany *

Obszar zapowietrzony

obszar bezpośrednio wokół ogniska choroby (w promieniu do 3 km od ogniska choroby), podlegający ograniczeniom, w szczególności zakazom, nakazom oraz środkom kontroli

Powiat łosicki: część terenu gmin Stara Kornica i Huszlew *

Obszar zagrożony

obszar wokół obszaru zapowietrzonego (w promieniu od 3 km do 10 km od ogniska choroby), podlegający ograniczeniom podejmowanym przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

Powiat łosicki: część terenu gmin Sarnaki, Stara Kornica, Huszlew, Platerów, Olszanka, Łosice *

Obszar buforowy

obszar wokół obszaru zagrożonego, podlegający ograniczeniom, w szczególności zakazom lub nakazom dotyczącym przemieszczania zwierząt

Wymienione obszary wyznacza powiatowy lekarz weterynarii w drodze rozporządzenia.

* Stan na dzień 25 sierpnia 2016 r.

6. POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII – GŁÓWNE KOMPETENCJE

Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia podejmuje niezwłocznie czynności w celu wykrycia lub wykluczenia choroby zakaźnej zwierząt:

- 1) nakazuje posiadaczowi zwierząt sporządzenie i aktualizację spisu wszystkich zwierząt lub zwłok zwierzęcych;
- 2) ustala stan ilościowy produktów, w szczególności mięsa, mleka, pasz, ściółki i nawozów naturalnych i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba;
- 3) przeprowadza dochodzenie epizootyczne ;
- 4) przeprowadza badanie kliniczne zwierząt;
- 5) pobiera i wysyła próbki do badań laboratoryjnych.

Powiatowy lekarz weterynarii natychmiast informuje wojewódzkiego lekarza weterynarii o podejrzeniu lub wystąpieniu choroby zakaźnej zwierząt oraz o czynnościach podjętych w celu wykrycia lub wykluczenia tej choroby.

Powiatowy lekarz weterynarii w celu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w drodze decyzji, o rygorze natychmiastowej wykonalności, może:

- 1) nakazać odosobnienie, strzeżenie lub obserwację zwierząt chorych lub zakażonych albo podejrzanych o zakażenie lub o chorobę;
- 2) wyznaczyć określone miejsce jako ognisko choroby;
- 3) zakazać wydawania świadectw zdrowia, dokumentów handlowych lub przewozowych;
- 4) nakazać zabicie lub ubój zwierząt chorych lub zakażonych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę albo zwierząt z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt;
- 5) nakazać oczyszczenie i odkażenie miejsc oraz środków transportu, a także odkażenie, zniszczenie lub usunięcie w sposób wykluczający niebezpieczeństwo szerzenia się choroby zakaźnej zwierząt, pasz, ściółki, nawozów naturalnych oraz przedmiotów,

- z którymi miały kontakt zwierzęta chore, zakażone lub podejrzane o zakażenie lub o chorobę;
- 6) zakazać osobom, które były lub mogły być w kontakcie ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie lub o chorobę, czasowego opuszczenia ogniska choroby;
 - 7) nakazać odkażanie rzeczy osób, które miały lub mogły mieć kontakt ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie lub o chorobę;
 - 8) zakazać karmienia zwierząt określonymi paszami lub pojenia z określonych zbiorników i ujęć wody;
 - 9) zakazać w ognisku choroby wprowadzania, przeprowadzania i wyprowadzania zwierząt lub sprowadzania i wywożenia produktów, zwłok zwierzęcych i pasz;
 - 10) nakazać:
 - a. badanie kliniczne zwierząt z pobraniem próbek do badań laboratoryjnych,
 - b. przeprowadzenie sekcji zwłok zwierzęcych z pobraniem próbek do badań laboratoryjnych,
 - c. wykonywanie określonych zabiegów na zwierzętach, w tym przeprowadzanie szczepień;
 - 11) zakazać używania zwierząt w celu rozmnażania;
 - 12) określać sposób postępowania ze zwierzętami chorymi, zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie lub o chorobę, zwłokami zwierzęcymi, produktami oraz paszami zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie;
 - 13) nakazać podmiotom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania oraz wykorzystywania ubocznych produktów zwierzęcych unieszkodliwienie zwłok zwierzęcych w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych, produktów pozyskanych od tych zwierząt oraz przedmiotów, z którymi miały kontakt zabite zwierzęta;
 - 14) nakazać podmiotom zajmującym się ubojem zwierząt przeprowadzenie uboju z określeniem jego warunków;
 - 15) nakazać podmiotom zajmującym się transportem zwierząt lub zwłok zwierzęcych ich transport do wskazanych miejsc;
 - 16) nakazać podmiotom prowadzącym działalność w zakresie produkcji produktów ich przetworzenie oraz, jeżeli jest to konieczne, zastosowanie do tego przetworzenia określonej technologii;

17) określić stosowanie środków innych niż wymienione w pkt 1–16, wynikających ze stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku zagrożenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, w drodze decyzji, o rygorze natychmiastowej wykonalności, może wprowadzić postanowienia następujących z ww. punktów: 1, 3, 5, 7, 8 i 10.

Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, w drodze rozporządzenia, może:

- 1) określić obszar, na którym występuje choroba zakaźna zwierząt lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, w szczególności jako obszar zapowietrzony lub zagrożony, oraz sposób oznakowania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego;
- 2) wprowadzić czasowe ograniczenia w przemieszczaniu się osób lub pojazdów;
- 3) czasowo zakazać organizowania:
 - a. widowisk, zgromadzeń, pochodów lub nakazać czasowe zawieszenie określonej działalności,
 - b. targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, polowań i odłowów zwierząt łownych;
- 4) ograniczyć przemieszczanie lub obrót albo zakazać przemieszczania lub obrotu zwierzętami niektórych gatunków, zwłokami zwierzęcymi, produktami, surowcami i produktami rolnymi oraz innymi przedmiotami, które mogą spowodować szerzenie się choroby zakaźnej zwierząt;
- 5) nakazać zaopatrywanie zwierząt lub produktów w świadectwa zdrowia wystawiane przez urzędowego lekarza weterynarii;
- 6) nakazać posiadaczom zwierząt zgłaszanie miejsc, w których przebywają zwierzęta z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt, powiatowemu lekarzowi weterynarii;
- 7) nakazać przeprowadzenie zabiegów na zwierzętach, w tym szczepień;
- 8) nakazać oczyszczanie, odkażanie, deratyzację i dezynsekcję miejsc przebywania zwierząt lub miejsc przechowywania i przetwarzania zwłok zwierzęcych, produktów, pasz, a także oczyszczanie i odkażanie środków transportu;
- 9) nakazać odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze;

- 10) nakazać podmiotom prowadzącym działalność w zakresie produkcji produktów zastosowanie określonej technologii;
- 11) nakazać utrzymywanie zwierząt, w tym ich karmienie lub pojenie, w określony sposób;
- 12) określić stosowanie środków innych niż wymienione w pkt 1–10, wynikających ze stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Niniejsze rozporządzenie:

- może dotyczyć obszaru tylko jednego powiatu,
- wchodzi w życie z dniem podania do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie,
- zostaje uchylone przez powiatowego lekarza weterynarii niezwłocznie po ustaniu zagrożenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub jej likwidacji.

7. ORGANY ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ – GŁÓWNE KOMPETENCJE

WOJEWODA

Wojewoda w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt na obszarze przekraczającym obszar jednego powiatu, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, w drodze rozporządzenia:

- 1) określa obszar, na którym występuje choroba zakaźna zwierząt lub zagrożenie wystąpienia tej choroby, w szczególności jako obszar zapowietrzony lub zagrożony, oraz sposób oznakowania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego lub
- 2) wprowadza czasowe ograniczenia w przemieszczaniu się osób lub pojazdów, lub
- 3) czasowo zakazuje organizowania:
 - a) widowisk, zgromadzeń, pochodów lub nakazuje czasowe zawieszenie określonej działalności, lub
 - b) targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, polowań i odłowów zwierząt łownych, lub
- 4) ogranicza przemieszczanie lub obrót albo zakazuje przemieszczania lub obrotu zwierzętami niektórych gatunków, zwłokami zwierzęcymi, produktami, surowcami i produktami rolnymi oraz innymi przedmiotami, które mogą spowodować szerzenie się choroby zakaźnej zwierząt, lub
- 5) nakazuje zaopatrywanie zwierząt lub produktów w świadectwa zdrowia wystawiane przez urzędowego lekarza weterynarii, lub
- 6) nakazuje posiadaczom zwierząt zgłaszanie miejsc, w których przebywają zwierzęta z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt, powiatowemu lekarzowi weterynarii, lub
- 7) nakazuje przeprowadzenie zabiegów na zwierzętach, w tym szczepień, lub
- 8) nakazuje oczyszczanie, odkażanie, deratyzację i dezynsekcję miejsc przebywania zwierząt lub miejsc przechowywania i przetwarzania zwłok zwierzęcych, produktów, pasz, a także oczyszczanie i odkażanie środków transportu, lub
- 9) nakazuje odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, lub
- 10) nakazuje utrzymywanie zwierząt, w tym ich karmienie lub pojenie, w określony sposób, lub

11) nakazuje podmiotom prowadzącym działalność w zakresie produkcji produktów zastosowanie określonej technologii;

12) określa stosowanie środków innych niż wymienione w pkt 1–11, wynikających ze stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Niniejsze rozporządzenie:

- wchodzi w życie z dniem podania do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie,
- uchyla wojewoda na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii.

MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW ROLNICTWA

Minister właściwy do spraw rolnictwa, w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub bezpośredniego zagrożenia jej wystąpienia na terytorium RP lub jego części, w drodze rozporządzenia, może:

- 1) zarządzić ww. środki (zakres rozporządzenia wojewody),
- 2) wprowadzić podział kraju na strefy objęte ograniczeniami i wolne od choroby,
- 3) nakazać przeprowadzenie powszechnych badań, leczenia i innych zabiegów na zwierzętach z gatunków wrażliwych.

8. REKOMENDACJE DLA JEDNOSTEK SMORZĄDU TERYTORYALNEGO W SPRAWIE KOMUNIKOWANIA O ASF

Należy wykorzystać wszelkie możliwe narzędzia, aby rozpowszechnić informację o ASF, ale jednocześnie podkreślać w komunikacji sposoby zapobiegania chorobie.

W szczególności zaleca się zamieszczanie w widocznym miejscu **stron internetowych urzędów informacji** o Afrykańskim Pomorze Świń, m.in.:

- aktualnych rozporządzeń (m.in. wojewody oraz powiatowego lekarza weterynarii),
- wytycznych dla mieszkańców,
- poradników wydanych przez Głównego Lekarza Weterynarii /Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

W związku z dynamiczną sytuacją informacje powinny być na bieżąco uaktualniane:

- wykorzystanie lokalnych mediów do przekazywania bieżących informacji,
- wykorzystanie mediów społecznościowych,
- umieszczanie informacji dla mieszkańców w widocznych miejscach, zwyczajowo przyjętych dla danej społeczności (np. tablice informacyjne, szkoły, sklepy urzędy),
- podawanie do mediów tylko sprawdzonych informacji,
- podkreślanie w komunikacji braku zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz starosta zobowiązani są do oznakowania obszarów zapowietrzonego i zagrożonego, poprzez umieszczenie na granicach danego obszaru, na drogach publicznych trwałych tablic z napisem: „AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ OBSZAR ZAPOWIETRZONY” lub „AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ OBSZAR ZAGROŻONY”, przy czym tablica i napis na niej ma mieć takie wymiary, aby był czytelny z odległości co najmniej 100 m. Ponadto, do ich zadań należy umieszczenie na drogach wylotowych z danego obszaru, przed sklepami, szkołami, świetlicami mat dezynfekcyjnych nawilżonych środkiem dezynfekcyjnym wskazanym przez powiatowego lekarza weterynarii oraz ich utrzymanie w stanie wilgotnym.

**9. DANE KONTAKTOWE PODMIOTÓW ZAANGAŻOWANYCH W ZWALCZANIE ASF W POWIATACH
OBJĘTYCH OBSZAREM OCHRONNYM I ZAGROŻONYM**

Nazwa	Stanowisko	Telefon	Fax	e-mail
Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego MUW	Dyżurny WCZK	22 595 13 01 22 595 13 02	22 695 63 53 22 620 19 40	wczk@mazowieckie.pl
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii zs. w Siedlcach	Mazowiecki Wojewódzki Lekarz Weterynarii	25 632 64 59	25 632 55 84	wiw@wiw.mazowsze.pl
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łosicach	Dyżurny PCZK	83 357 19 34 83 357 19 80	83 359 03 34	pczklosice1@op.pl
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Ostrołęce	Dyżurny PCZK	29 764 32 46 29 764 20 79	29 764 32 46	zko@powiatostrolecki.pl
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Ostrowi Mazowieckiej	Dyżurny PCZK	29 645 71 04	29 645 71 04	kryzysowe@powiatostrowmaz.pl
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Sokołowie Podlaskim	Dyżurny PCZK	25 781 74 18	25 781 74 80	nadzor@powiat-sokolowski.pl

Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Siedlcach	Dyżurny PCZK	48 36 88 912	25 644 81 77	kryzysowy@powiatsiedlecki.pl
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Łosicach	Powiatowy Lekarz Weterynarii	83 359 04 51	83 357 20 90	losice.piw@wetgiw.gov.pl
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Ostrowi Mazowieckiej	Powiatowy Lekarz Weterynarii	29 645 21 00	29 645 21 01	ostrowmaz.piw@wetgiw.gov.pl
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Ostrołęce	Powiatowy Lekarz Weterynarii	29 760 53 10	29 760 53 10	ostroleka.miw@wetgiw.gov.pl
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Sokołowie Podlaskim	Powiatowy Lekarz Weterynarii	25 781 27 01	25 781 61 49	piwet_sokolow@wp.pl
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Siedlcach	Powiatowy Lekarz Weterynarii	25 632 60 27	25 632 34 72	piwsiedlce@piwet.net

10. ODSZKODOWANIA

Za świnie zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa

w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia.

Odszkodowanie ze środków budżetu państwa przysługuje również za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt produkty pochodzenia zwierzęcego, pasze oraz sprzęt, które nie mogą być poddane odkażaniu.

Odszkodowania nie przysługują

- 1) jeżeli posiadacz zwierzęcia nie zastosował się do obowiązków określonych w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt lub określonych obowiązków ustawowych;
- 2) jeżeli posiadacz wprowadził do swojego gospodarstwa zwierzę:
 - a. o którym wiedział, że jest chore, zakażone lub podejrzane o zakażenie lub chorobę,
 - b. nieoznakowane lub bez paszportu zwierzęcia, jeżeli są one wymagane przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
 - c. z naruszeniem przepisów obowiązujących w tym zakresie;
- 3) za zwierzęta, produkty pochodzenia zwierzęcego, pasze i sprzęt:
 - a. stanowiące własność podmiotów prowadzących działalność w zakresie:
 - zarobkowego transportu zwierząt lub transportu zwierząt wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej;
 - organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt;
 - obrotu zwierzętami, z wyjątkiem obrotu prowadzonego w ramach działalności rolniczej w rozumieniu przepisów prawa działalności gospodarczej, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt;
 - działalność nadzorowana w zakresie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych;
 - obrotu produktami pochodzenia zwierzęcego lub paszami;
 - uboju zwierząt lub produkcji mięsa;
 - b. przywiezione lub umieszczone na rynku z naruszeniem przepisów obowiązujących w tym zakresie.

Wydana przez powiatowego lekarza weterynarii **decyzja w sprawie odszkodowania jest ostateczna**. Posiadaczowi zwierzęcia przysługuje, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji, możliwość wniesienia powództwa do sądu rejonowego.

Osobom, którym nie przysługuje odszkodowanie, a które przyczyniły się do szybkiej likwidacji choroby zakaźnej, wojewódzki lekarz weterynarii, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, może przyznać **nagrodę ze środków budżetu państwa**.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) powołuje i odwołuje rzeczoznawców, współpracujących przy określaniu wysokości poniesionych strat, oraz informuje o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii.

11. PODSTAWY PRAWNE

PRAWO MIĘDZYNARODOWE

1. Dyrektywa Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiająca przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniająca dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. L 192 z 20.7.2002).
2. Decyzja Komisji 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzająca podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. L 143 z 11.6.2003).
3. Decyzja wykonawcza Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylająca decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz.U. L 295 z 11.10.2014).
4. Decyzja wykonawcza Komisji 2016/405 z dnia 22 sierpnia 2016 r. zmieniająca załącznik do decyzji wykonawczej 2014/709/UE w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich (Dz.U. L 228/33 z 23.8.2016).

PRAWO KRAJOWE

1. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. 2015 poz. 470).
3. Rozporządzenie MRiRW z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. 2015 poz. 711).
4. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. 2015 poz. 754).

5. Rozporządzenie MRiRW z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz.U. 2015 poz. 316).
6. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz.U. 2016 poz. 70).
7. Rozporządzenie nr 4 Wojewody Mazowieckiego z dnia 12 sierpnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia środków związanych z wystąpieniem zagrożenia afrykańskim pomorem świń na obszarze niektórych powiatów województwa mazowieckiego uznanych za obszar ochronny (Dz. U. Województwa Mazowieckiego z 2016, poz. 7467).
8. Rozporządzenie nr 2/2016 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łosicach z dnia 18 sierpnia 2016 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń na terenie powiatu łosickiego (Dz. U. Województwa Mazowieckiego z 2016, poz. 7615).
9. Rozporządzenie nr 1/2016 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łosicach z dnia 12 sierpnia 2016 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń na terenie powiatu łosickiego.
10. Rozporządzenie nr 3/2016 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łosicach z dnia 22 sierpnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń na terenie powiatu łosickiego.



AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ (ASF)

Strefa ochronna

UWAGA!!!

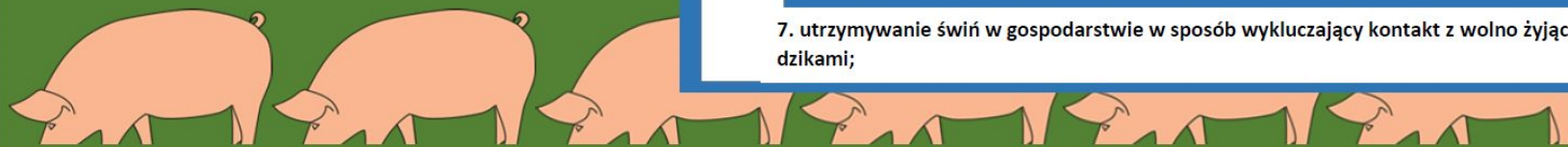
Na obszarze ochronnym zakazuje się:

1. wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem afrykańskiego pomoru świń;

2. wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt.

Na obszarze ochronnym posiadaczom świń nakazuje się:

1. wyłożenie na stałe mat dezynfekcyjnych przed wjazdami i wyjazdami oraz wejściami i wyjściami do gospodarstw, w których są utrzymywane świnie, wejściami i wyjściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie, wyłożone maty stale nasączone środkiem dezynfekcyjnym;
2. oczyszczanie i odkażanie środków transportu a w razie potrzeby dezynsekcję, po każdym przemieszczeniu świń lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego otrzymanych ze świń, przemieszczanych na obszarze ochronnym lub obszarze zagrożenia, lub obszarze objętym ograniczeniami, lub z tych obszarów.
3. sporządzenie spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu;
4. karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących
5. stosowanie przez osoby mające kontakt z dzikami środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym odkażanie rąk i obuwia;
6. bieżące oczyszczanie i odkażanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń;
7. utrzymywanie świń w gospodarstwie w sposób wykluczający kontakt z wolno żyjącymi dzikami;



MYŚLIWY, LEŚNIKU

PAMIĘTAJ!!!

*Kraj, w którym wystąpi
ASF narażony jest na
bardzo duże straty
ekonomiczne w przemyśle
mięsnym oraz hodowli,
powodowane
wstrzymaniem obrotu
i eksportu świń, mięsa
wieprzowego oraz
produktów
pozyskiwanych od świń,
a także padnięciami świń
i kosztami likwidacji
ognisk choroby.*

GLÓWNY INSPEKTORAT WETERYNARII

ul. Wspólna 30,
00-930 Warszawa
tel.: (22) 623-20-88,
fax: (22) 623-14-08,
e-mail: wet@wetgiw.gov.pl,
www.wetgiw.gov.pl

INFORMACJA DLA MYŚLIWYCH I LEŚNIKÓW DOTYCZĄCA AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ



Co to jest afrykański pomór świń?

Afrykański pomór świń (ASF) to **szybko szerząca się choroba wirusowa, na którą podatne są świnie domowe oraz dziki.**

Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF w związku, z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia.

Wprowadzenie wirusa ASF na terytorium Polski może nastąpić poprzez:

◆ przewożenie (przemyt) przez wschodnią granicę produktów żywnościowych, skarmianie ich resztkami świń lub wyrzucanie do lasu odpadków i kontakt z nimi dzików;

◆ migracja dzików z krajów, gdzie występuje ASF – w szczególności województwa wschodniej Polski;

◆ środki transportu.

O 2007 roku występowanie ASF zanotowano na terytorium Kaukazu i Federacji Rosyjskiej, na Ukrainie oraz na Białorusi.

W 2014 i 2015 roku ASF stwierdzono na terytorium Litwy, Polski, Łotwy, Estonii, Ukrainy oraz Federacji Rosyjskiej.

*Zapisy „Informacji dla myśliwych i leśników dot. ASF” należy stosować odpowiednio na terenie woj. mazowieckiego (przypis autora)

Jak rozpoznać afrykański pomór świń u dzików?

U dzików mogą pojawić się następujące objawy:

- ◆ zwiększone padnięcia;
- ◆ osłabienie, zaburzenia w poruszaniu się, utrata orientacji, ograniczony odruch ucieczki;
- ◆ sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała, drobne, liczne wybroczyny na skórze;
- ◆ duszność, pienisty lub krwisty wypływ z nosa;
- ◆ biegunka, często z domieszką krwi.

Jak myśliwi i leśnicy mogą pomóc w zapobieganiu afrykańskiemu pomorowi świń?

- ◆ zgłaszać do najbliższego powiatowego lekarza weterynarii każdego zaobserwowanego dzika, który wykazuje objawy nasuwające podejrzenie ASF lub padłego dzika znalezionego w czasie polowań lub wykonywania czynności służbowych;
- ◆ przestrzegać higieny po zakończonym polowaniu (nie pozostawiać patrochów w lesie, zdezynfekować sprzęt łowiecki oraz koła pojazdów, zmienić obuwie i odzież);
- ◆ myśliwy po polowaniu przez 72h nie powinien wchodzić do chlewni;
- ◆ nie pozostawiać odpadków żywnościowych w lesie;
- ◆ myśliwi i leśnicy utrzymujący świnie we własnym gospodarstwie winni pamiętać o bezwzględnyim przestrzeganiu higieny przed każdorazowym wejściem do chlewni.

PAMIĘTAJ!!!

Na obszarach: ochronnym i objętym ograniczeniami w związku z wystąpieniem ASF u dzików, znajdujących się na terenie województwa podlaskiego, obowiązuje zakaz wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, gdzie są utrzymywane świnie: zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących od dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem afrykańskiego pomoru świń.

Każdy dzik odstrzelony na obszarze objętym ograniczeniami albo na obszarze ochronnym powinien zostać niezwłocznie dostarczony wraz ze wszystkimi częściami ciała, w tym z narządami wewnętrznymi, do położonego na tym samym obszarze: punktu skupu dzicyzny lub zakładu obróbki dzicyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Tusze, wszystkie części ciała oraz skóry ww. dzików mogą być przemieszczone z ww. punktów i zakładów, wyłącznie po uzyskaniu ujemnego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku afrykańskiego pomoru świń.*

* zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 roku w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. 2015 poz. 711)

Wwożenie produktów pochodzenia zwierzęcego spoza terenu Unii Europejskiej jest zakazane

Wyrzuć je do oznakowanego kontenera



**Ввоз продуктов животного
происхождения в Европейский Союз
запрещен**

Бросьте их в выделенный контейнер

**Bringing products of animal
origin into the European Union
is prohibited**

Please place them in a dedicated waste container



WOJEWODA MAZOWIECKI

LOTNISKO
CHOPINA
W WARSZAWIE



WARSAW
CHOPIN
AIRPORT

